

JAARVERSLAG

2021

MUSEUM
SP≡≡≡LKLOK

INHOUD

Voorwoord	04
Subsidiënten & begunstigers	05
Hoogtepunten	05
De impact van corona	06
01 Bezoekers	08
02 Collectie	09
2.1 Aanwinsten	09
2.2 Restauratie en onderzoek	11
2.3 Expert Meeting	12
03 Presentatie & educatie	13
3.1 Vaste presentatie	13
3.2 Tentoonstellingen	14
3.3 Educatie	16
3.4 Inclusief Museum	18
04 Evenementen	21
05 Marketing & communicatie	23
5.1 Tentoonstellingen & activiteiten	23
5.2 Bezoekersonderzoek	24
5.3 Communicatiemiddelen	25
06 Commerciële activiteiten	26
6.1 Museumcafé	26
6.2 Museumwinkel	26
6.3 Verhuringen	27

07	Samenwerking	28
	7.1 SUM	28
	7.2 Utrechts Muziekoverleg	29
	7.3 HKU	29
	7.4 Springplank Expositie	29
	7.5 Sterk Techniekonderwijs	30
	7.6 Cultuur en School	30
	7.7 Gemeente Utrecht	30
	7.8 VriendenLoterij	30
08	Organisatie	31
09	Personeel	32
10	Gebouwen	35
11	Stichting Vrienden van Museum Speelklok	37
12	Verslag van de Raad van Toezicht	39

VOORWOORD

Surfen op de golven van het coronavirus. Dat is wat we het komende jaar moeten doen om te voorkomen dat we opnieuw evenementen moeten afzeggen. Nu we rekening moeten houden met het feit dat het coronavirus veel langer in de wereld blijft dan gedacht, zullen we onze plannings en lange termijn strategie moeten aanpassen. In november en december kregen we de ene na de andere teleurstelling te verwerken: het Vriendendiner, de Museumnacht kids, de Expert Meeting en de opening van de tentoonstelling *Toeval bestaat niet* moesten kort voor de datum worden gecancelled. Het voelde alsof je in volle vaart tegen een muur oploopt.

En het ging zo goed! Na de lange lockdown, steeg in de zomermaanden het aantal bezoekers gestaag en ook in de herfstvakantie kwamen de mensen met zichtbaar plezier naar Museum Speelklok. Er was ook veel te zien en te horen: de kleurrijke orgelbeelden op de bovenverdieping, een prachtige klankinstallatie in het Middenschip, een intrigerende tentoonstelling met 'working models', een serie concerten rondom objecten met een koloniaal verleden en, zeer recent, een tentoonstelling rond het Componium, een 200 jaar oude 'componeermachine' met een randommechaniek.

Toeval bestaat niet. Een wonderlijk thema in de gemechaniseerde omgeving van Museum Speelklok. Een actueel thema in een wereld vol algoritmes. Toen de geniale bouwer Diederich Nicolaus Winkel zijn Componium presenteerde, werd hij van oplichting beticht omdat mensen niet snapt hoe het instrument werkte. De lijn tussen magie en oplichting kan dun zijn, maar een oordeel start met (technische) kennis. Daarom is het zo mooi dat ons restauratieteam de 'code' van het Componium heeft gekraakt en de werking kan laten zien.

Er is natuurlijk niets zo mooi als het live ervaren van de magische muziekmachines in Museum Speelklok. Tegelijkertijd heeft corona ons geleerd dat het aantal online bezoekers minstens zo belangrijk is als het aantal bezoekers dat naar het museum komt. Dat betekent dat er meer moet worden geïnvesteerd in zelfstandig online aanbod enerzijds en online aanbod dat is verbonden met presentaties in het museum anderzijds. Het betekent ook dat we moeten uitvinden hoe we van online aanbod een verdienmodel kunnen maken.

Maar het betekent vooral een kans om met nieuwe partijen samen te werken en nieuwe, jonge doelgroepen te bereiken. En dat is precies wat we in 2022 gaan doen!

Marian van Dijk
Directeur

SUBSIDIËNTEN EN BEGUNSTIGERS

HOOGTEPUNTEN 2021

- Klankinstallatie Aircilla
- Tentoonstelling Working Models
- Verwerving van de Violano
- Swing!-concerten in september
- Uitbreiding van het team met de functie Educator
- Museumnacht Kids in de startblokken
- Komst van het Componium uit Brussel
- Start tentoonstelling Toeval bestaat niet
- Presentatie van het Mini-Componium bij Podium Witteman
- Plaatsing vitrines aan de buitenzijde van het museum

DE IMPACT VAN CORONA

De directe impact van corona is inmiddels duidelijk nu het tweede jaar van de pandemie achter de rug is en we onze vierde lockdown hebben beleefd: de omzet daalt snel en de financiële onzekerheid neemt toe op het moment dat er beperkende maatregelen worden opgelegd. Maar ook de impact op de lange termijn wordt steeds duidelijker: het herstel na een lockdown gaat langzaam, de seizoenspatronen veranderen.

Museum Speelklok genereert ca. 50% van haar omzet vanuit bezoekers, via presentaties of commerciële activiteiten. Tot nu toe konden we het gedrag van bezoekers goed voorspellen en waren onze prognoses stabiel. Maar het gedrag is onder invloed van corona veranderd waardoor de prognoses voortdurend moeten worden bijgesteld.

En niet alleen het gedrag van de bezoekers is veranderd. Ook de arbeidsmarkt verandert in snel tempo. Nu blijkt dat de culturele sector in tijden van nood niet tot de 'essentiële' sectoren behoort en ook ZZP-ers nauwelijks worden gesteund, kiezen veel mensen voor een andere sector en neemt het aantal ZZP-ers af. En juist die ZZP-ers zijn voor alle tijdelijke projecten in de culturele sector zo belangrijk. Dat betekent dat we ons beleid in de komende periode zullen moeten herijken.

Financieel

Op 15 december 2020 startte de langste lockdown tot nu toe, deze duurde t/m 4 juni 2021: in totaal was het museum bijna 6 maanden gesloten. Gelukkig konden we ons in de zomermaanden snel herpakken: het aantal bezoekers en commerciële verhuringen steeg weer en we hoopten op een verdere stijging door alle geplande activiteiten in het najaar.

Dat pakte anders uit: het project Swing moest het doen met amper 1/3 van het begrote aantal bezoekers en de grote evenementen in november en december moesten geheel worden gecancelled. Toen de gedeeltelijk lockdown inging op 13 november werden reeds geplande verhuren afgezegd. De vierde complete lockdown die 19 december volgde, maakte de financiële strop compleet; 2021 werd afgesloten met 34% van het aantal bezoekers dat we in een normaal jaar binnenhalen en 28% van de normale omzet uit verhuur.

Ter compensatie van de omzetderving in 2021 heeft Museum Speelklok een beroep gedaan op de NOW en TVL. Daarnaast verkreeg het museum toestemming om het restant van het matching fund van de Rijksoverheid (via het Mondriaan Fonds), Provincie Utrecht en Gemeente Utrecht dat in 2020 werd toegekend, in te zetten voor 2021.

Voor de begroting 2022 is Museum Speelklok uitgegaan van een stijging van het aantal bezoekers 70% (ten opzichte van een normaal jaar) in de zomermaanden waarna het weer daalt naar 50% in de winterperiode. Het begrote tekort zal worden gedekt door de dit jaar gevormde bestemmingsreserve corona. Daarnaast hopen we op extra steun vanuit de overheid.

Personeel

Omdat de financiële gevolgen op de lange termijn nog steeds moeilijk ingeschat konden worden, is de beleidslijn uit 2020 - zo veel mogelijk bezuinigen op de vaste lasten – voortgezet in 2021. Dat betekent dat voor het invullen van vacatures werd gezocht naar tijdelijke oplossingen of dat er minder uren beschikbaar werden gesteld. Gelukkig kon, dankzij een bijdrage van het Mondriaanfonds, een Educator worden aangesteld zodat we onze lange termijnplannen voor een Educatiepromenade verder konden ontwikkelen.

Programma

De programmering voor 2021 werd vooral aangetast door het annuleren van drie grote evenementen: de Museumnacht Kids en de opening plus expert meeting van de tentoonstelling *Toeval bestaat niet*. Maar Aircilla, de tentoonstelling *Working Models*, het grote project Swing! en de speciale herfstvoorstelling *De verdraaide orgelman* van toneelgroep Dender gingen wel door. Ook was de tentoonstelling *Toeval bestaat niet* opgebouwd, klaar om hem op 9 december aan de pers te presenteren. Al deze activiteiten zorgden ervoor dat Museum Speelklok in de tweede helft van 2021 goed zichtbaar bleef.

Voor de lange termijn zullen de programmering en planning van de presentaties opnieuw worden gewogen ten aanzien van de te verwachten piek in de virusbesmettingen, de beschikbaarheid van mankracht, internationale bruiklenen, financiering en de inschatting van het aantal offline en online bezoekers.

1. BEZOEKERS

In het jaar 2021 hebben we totaal 34.513 bezoekers mogen ontvangen. Na de lockdown van 15 december 2020 t/m 4 juni 2021, kwam de bezoekersstroom aanvankelijk goed op gang waardoor we hoopvol gestemd waren voor het najaar. Helaas moest het museum in gedeeltelijke lockdown op 13 november 2021 toen er geen avondpartijen meer konden plaatsvinden, snel daarna gevolgd door een complete lockdown op 19 december. Dankzij de goede zomermaanden en de korte opleving in de herfst konden we het jaar toch nog afsluiten met totaal 34.513 bezoekers.

	2021	2020	2019	2018	2017
Individuele bezoekers	13.352	13.796	46.026	43.641	42.225
Museumkaart bezoekers	13.614	18.279	39.348	42.339	43.901
Overige bezoekers *	6.113	2.925	7.167	11.080	7.923
Bezoekers commerciële ontvangsten	1.434	1.308	7.588	7.428	8.227
Totaal aantal bezoekers	34.513	36.308	100.129	104.488	102.276

Tabel 01: Opbouw van bezoekers van de jaren 2017 t/m 2021.

* Onder andere kinderen jonger dan 4 jaar, bezoekers Utrecht events, Vereniging Rembrandt en ICOM-kaarthouders.

Grafiek 01: Bezoekersaantallen van de jaren 2017 t/m 2021.

2. COLLECTIE

Op 1 september nam de Conservator Presentatie afscheid van Museum Speelklok, een maand later gevolgd door de Conservator Beheer en Behoud. Besloten is om een deel van de beheer- en behoudtaken onder te brengen bij de functie Registrator met toevoeging van extra uren. Een deel van de presentatietaken wordt in 2022 aan de nieuwe functie Junior Conservator toebedeeld. Omdat die transitie pas eind 2021 voltooid kon worden, zal de vacature Conservator pas in 2022 worden vervuld. Dat betekent dat een aantal projecten, zoals de nieuwe catalogus en de tweede fase van het digitaliseringsproject, on hold zijn gezet in afwachting van de nieuwe Hoofdconservator.

2.1 Aanwinsten

Het is belangrijk dat de collectie wordt geactualiseerd en ook de nieuwste ontwikkelingen laat zien. Live muziek, akoestische klankbronnen en mechanische techniek blijven aan de basis staan van het verzamelbeleid. Tot de nieuwste ontwikkelingen horen de kinetische geluidssculpturen waar mechanische techniek en muziek in een kunstwerk met elkaar worden verbonden. Om te onderzoeken of en hoe een dergelijk kunstwerk in Museum Speelklok een rol kan vervullen, is van 1 juli tot en met 31 oktober de installatie Aircilla geplaatst (zie onder hoofdstuk 4).

Een zeer bijzondere aanwinst was het Mini-Componium (collectie 1446), een klein salonorgel dat in 2020/21 werd gebouwd door restaurator Martin Paris en dat is gebaseerd op het Componium uit 1821 van Diederich Nicolaus Winkel (zie 2.2).

Aankopen

In mei is een bijzonder mooi en goed gerestaureerd exemplaar van de Weber Violano (collectienummer 0826) verworven. Het bijzondere van dit instrument is dat het een orgelregister heeft waarmee het geluid van een viool bedrieglijk goed wordt geïmiteerd. Daarnaast bevat het een ingenieus systeem om de dynamiek van het vioolregister en de piano afzonderlijk te regelen. Bij het instrument zijn 56 rollen geleverd met grotendeels uitstekende arrangementen. De Violano staat inmiddels in de vaste opstelling in de Danszaal, tegenover de Violina, een orchestron met echte violen.

In september 2021 is een orgelbeeld (collectie 1445) van Ferdinand Demetz aangekocht dat deel uitmaakt van een 13-koppige hofkapel die Demetz rond 1900 heeft gemaakt. Omdat er een foto is gemaakt toen de beelden net voltooid waren – helaas zonder de bijbehorende muziekinstrumenten - kunnen we met zekerheid stellen dat het door ons gekochte beeld deel is van het ensemble. Het is toegevoegd aan de opstelling van drie andere beelden uit het ensemble die we in bruikleen hebben gekregen voor de tijdelijke tentoonstelling Straatbeeld.

Schenken en legaten

Door mevrouw van Tricht werd een muziekstoeltje (collectie 1444) geschonken. Het betreft een berenstoel met cilinderspeelwerk uit Brienz (Zwitserland) uit ca. 1890.

Bruiklenen

Voor de tentoonstelling Straatbeeld heeft Museum Speelklok totaal 58 objecten in bruikleen gekregen van twaalf bruikleengevers, voornamelijk van particuliere verzamelaars. Gelukkig hebben vrijwel alle bruikleengevers het contract met acht maanden verlengd zodat de tentoonstelling tot en met 15 mei 2022 kan blijven staan. Helaas moesten de kunstwerken van Peter Demetz eind mei 2021 naar een presentatie in Duitsland en moesten de bruiklenen van de musea in Ortisei (Italië), Waldkirch (Duitsland) en Deventer eind 2021 retour.

Voor de tentoonstelling Toeval bestaat niet kreeg Museum Speelklok in totaal 6 bruiklenen van het Kunstmuseum, het Rijksmuseum, het Muziekinstrumentenmuseum in Brussel en de Gauselmann Sammlung in Espelkamp (Duitsland).

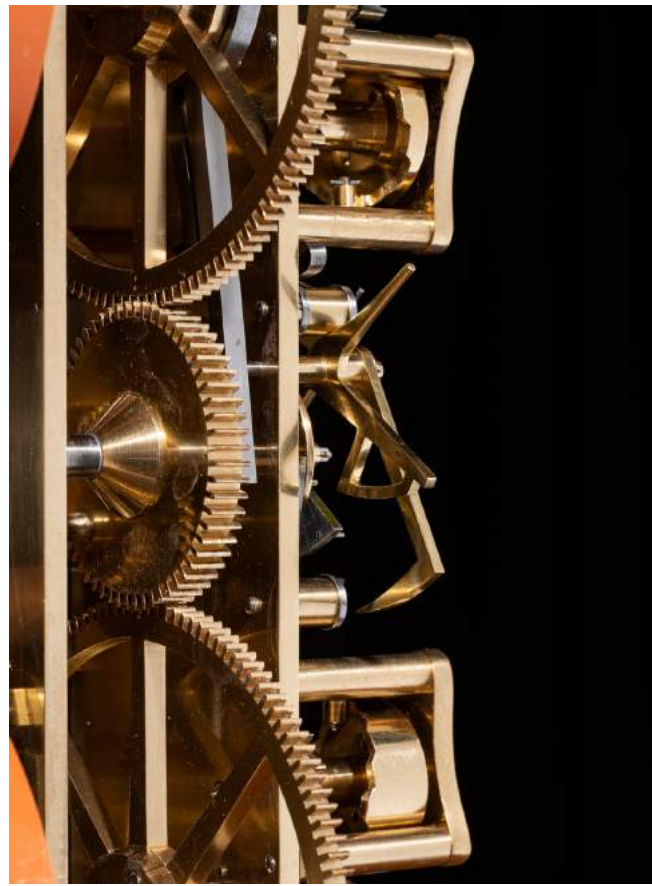
De Twindisc (collectie 0944) uit de collectie van het Science Museum in Londen, die sinds 1995 in bruikleen is geweest, is retour gegaan.

Voor het *13e Internationale Klang- und Orgelfestival* in Waldkirch (Duitsland) gaf Museum Speelklok het buikorgel met de balletje-balletje-voorstelling (collectie 0070) in bruikleen.

Voor de tentoonstelling *Jeu Continue... Swiss music boxes in a class of their own* in Seewen (Zwitserland) is de Plérodinique (collectie 0571) in bruikleen gegeven.

2.2 Restauratie & onderzoek

Terecht kreeg het instrument van restaurator Martin Paris veel media-aandacht. Het blijft een ongelooflijke prestatie dat hij het mysterie van het 200 jaar oude Componium heeft ontrafeld en zijn eigen mini-versie heeft gebouwd. Hij werd daarbij niet alleen geholpen door het boek *Componium. The mechanical musical improviser*, dat dhr. Van Tiggelen in 1987 schreef, maar ook door de kennis en expertise die het restauratieteam in vele jaren heeft opgebouwd door restauratie en onderhoud van de andere instrumenten van Diederich Nicolaus Winkel. Over de ontdekkingen die werden gedaan en de keuzes die zijn gemaakt rond het Mini-Componium is een artikel gepubliceerd in de december-editie van *Das Mechanische Musikinstrument*, een uitgave van het Gesellschaft für selbstspielende Musikinstrumente.

In 2021 zijn de manshoge poppen van het orchestrion Double Tino gekleed in de door Denise van der Vegt gemaakte kleding, gebaseerd op historisch onderzoek. Het instrument, dat werkt op muntinworp, heeft inmiddels een vaste plek in het museumcafé waar het tot een echte publiekslieveling is uitgegroeid.

In 2020 werd een bijzondere klok van de maker Jan Hendrik Kühn door een particulier aangeboden voor restauratie, in 2021 werd ook een tweede klok van Kühn door de eigenaar ter restauratie aangeboden. Dat biedt voor restaurator Erwin Roubal de mogelijkheid om kennis en ervaring die hij heeft opgedaan bij de eerste klok in te zetten voor restauratie van de tweede klok die vrijwel identiek is

2.3 Expert Meeting

Iedere twee jaar vindt een expert meeting plaats rondom de restauratie van een mechanisch muziekinstrument met het doel om het debat over de restauratie-ethiek van 'functioneel erfgoed' te stimuleren en een uitwisseling van kennis en ervaring in dit zeer specialistische vakgebied tot stand te brengen. Op 9 december 2021 zou de derde editie worden georganiseerd rond de restauratie van de instrumenten van Diederich Nicolaus Winkel en de 'making of' van het Mini-Componium. Voor die editie was een film gemaakt over het maakproces van het Mini-Componium en waren specialisten uitgenodigd om een lezing te geven. De expert meeting zou worden gecombineerd met de opening van de tentoonstelling Toeval bestaat niet. Helaas moesten zowel de expert meeting als de opening worden gecancelled. Zodra de lockdown voorbij is, zal een nieuwe datum voor de opening worden geprikt; de expert meeting wordt verschoven naar 9 september 2022 als het Gesellschaft für selbstspielende Musikinstrumente een bezoek brengt aan Museum Speelklok.

3. PRESENTATIE & EDUCATIE

3.1 Vaste presentatie

De vaste presentatie is verdeeld over verschillende ruimtes in Museum Speelklok die elk een geheel eigen karakter hebben, gerelateerd aan de functie van de instrumenten: van een huiskamer tot een koninklijk vertrek, van een straat tot een danszaal. In de drie zalen waar rondleiders de instrumenten live laten horen, komen zowel de techniek als de muziek en geschiedenis van de instrumenten ruimschoots aan bod. De rondleidingen zijn nog steeds razend populair onder bezoekers, wat onder andere te danken is aan het feit dat de rondleiders de I Ask methode toepassen en maatwerk kunnen leveren. Zo is er voor blinden en slechtzienden een speciale rondleiding ontwikkeld waarbij onderdelen van instrumenten kunnen worden aangeraakt en tactiele afbeeldingen worden gebruikt.

Bovendien zijn er muzikale kinderrondleidingen en kunnen bezoekers eens per maand een kijkje achter de schermen nemen bij het Restauratieatelier van Museum Speelklok. Helaas was dat in 2021 niet mogelijk vanwege de onmogelijkheid om 1,5 meter afstand te houden.

Dezelfde indeling in muziek, techniek en geschiedenis is ook gebruikt voor de informatie in de zalen waar de bezoekers zelf op onderzoek uit kunnen gaan. In de Techniekzaal kunnen bezoekers zelf de working models bedienen van een draaiorgel, een carillon en een pianola.

Met behulp van een boekje waarin het globale verhaal wordt verteld (beschikbaar in maar liefst 9 talen) ontdekken bezoekers de magische wereld van de kleinste speeldoosjes en het oude torencarillon, tot de grootse orchestrions en de kenmerkende Nederlandse straatorgels.

3.2 Tentoonstellingen

In ons beleidsplan voor de periode 2021-2024 hebben we de ambitie geformuleerd om eens in de drie tot vier jaar een grote tentoonstelling te organiseren. Daarnaast worden jaarlijks kleinere exposities georganiseerd rond een specifiek thema. In aanloop naar de herinrichting van 2024 (zie onder 3.4) zullen de tentoonstellingen steeds meer in het teken staan van techniek. Daarmee wordt niet alleen verder gebouwd aan het nieuwe profiel van het museum maar verkrijgen we als museum ook toenemende expertise en kennis die we kunnen inzetten voor de ontwikkeling van de promenades.

Straatbeeld

Gelukkig kon deze unieke tentoonstelling over orgelbeelden worden verlengd tot 15 mei 2022. Aan de opstelling werden nog twee beelden toegevoegd die Museum Speelklok kon verwerven: de Turk, gekleed als Zoeaaf, een soldaat uit het Franse leger die vaak van Noord-Afrikaanse afkomst was, behorend bij het gelijknamige orgel uit 1910, en een beeld van Demetz, behorend tot de hofkapel van 13 musici waarvan er al 3 in bruikleen waren.

Na afloop van de tentoonstelling zal een deel van de vormgeving worden behouden voor het festival van Sterk Techniekonderwijs op 2 juni 2022 en voor de inrichting van de pilot voor de Kunstpromenade.

Working Models

Op 1 september werd de tentoonstelling Working Models geopend als eerbetoon aan oud-directeur Jan Jaap Haspels die in februari 2016 overleed. In de 25 jaar dat hij directeur was, bouwde hij samen met uurwerkverzamelaar Ian Hammond een aantal werkende modellen van zelfspelende muziekinstrumenten.

Jan Jaap Haspels en Ian Hammond deelden een gepassioneerde belangstelling voor hoe mechanische muziekinstrumenten werken en klinken.

In de jaren 80 en 90 van de 20e eeuw, maakten zij daarom zogenaamde 'working models'. Deze replica's baseerden zij op historische topstukken, die niet meer werkten of verloren waren gegaan. Daarbij gebruikten ze materialen en technieken zoals die oorspronkelijk werden toegepast, waardoor ze klinken zoals ze in het verleden hadden kunnen klinken. De muziekinstrumenten die Haspels en Hammond maakten, zijn nu voor het eerst in een gezamenlijke opstelling te bewonderen. In de tentoonstelling is ook een viertal eigentijdse modellen toegevoegd die – door zelf te doen – de basistechnieken van zelfspelende muziekinstrumenten heel inzichtelijk maken.

Toeval bestaat niet

In Museum Speelklok lijkt het toeval ver te zoeken. Om een zelfspelend muziekinstrument zelf live muziek te laten maken, is juist volledige controle nodig. Elk radertje, pinnetje en schroefje moet kloppen. Het Componium van Winkel zette dat idee op z'n kop.

Met de interactieve tentoonstelling Toeval bestaat niet laten we bezoekers nadenken over toeval in de (mechanische) muziek aan de hand van de zelfspelende muziekinstrumenten van de geniale instrumentenbouwer Diederich Nicolaus Winkel. Precies 200 jaar geleden, in 1821, voltooide Winkel in Amsterdam zijn meesterwerk; het Componium. Een mechanisch instrument dat op basis van toeval muziek maakt en nu voor het eerst te zien is in Museum Speelklok. Helaas werkt het ruim 3,5 meter hoge origineel niet meer, maar Museum Speelklok heeft speciaal voor de overzichtstentoonstelling een werkende mini-versie weten te maken. Een geweldige prestatie!

9 December 2021 had een feestelijke dag moeten worden met een expert meeting en een feestelijke opening van de tentoonstelling Toeval bestaat niet. Helaas moesten beide evenementen worden gecancelled en kon alleen de perspreview van de tentoonstelling plaatsvinden. De tentoonstelling moest nog geen 10 dagen na opening wegens een nieuwe lockdown ook haar deuren sluiten.

Roadshow

Dit mobiele museum is ontwikkeld voor het project Straatmuziek van 2020 maar is inmiddels een belangrijk visitekaartje geworden voor Museum Speelklok. Omdat veel grote evenementen niet door konden gaan, werd de Roadshow vooral ingezet voor bezoek aan diverse wijken, speeltuinen, maar ook aan verzorgingshuizen. De Roadshow heeft ook meerdere keren in het museum gestaan. Waar de Roadshow ook staat, het vrolijke karretje kan altijd meteen rekenen op een groep enthousiaste nieuwsgierigen.

In 2021 heeft Museum Speelklok een pilot gedaan met een onderwijsprogramma bij de Roadshow. Er zijn 10 basisscholen bezocht. Dat bleek zo succesvol te zijn dat we een volwaardig onderwijsprogramma hebben opgesteld bij de Roadshow. Dit programma is nu een vast onderdeel van het onderwijsaanbod van het museum.

Zo blijkt de Roadshow een handig middel te zijn om ook buiten de muren van het museum te vertellen over zelfspelende muziek en de wonderbaarlijke techniek die er achter schuilgaat. We bereiken op die manier doelgroepen voor wie museumbezoek niet vanzelfsprekend is.

3.3 Educatie

Dankzij een bijdrage van het Mondriaanfonds vanuit de regeling 'coronaregeling medewerkers collectiebeheer/educatie' kon Museum Speelklok per 1 november een Educator aanstellen. Daarmee is een langgekoesterde wens in vervulling gegaan. De Educator zal niet alleen het educatieve aanbod doorontwikkelen maar ook een belangrijke bijdrage leveren aan de nieuwe Educatiepromenade (zie hieronder).

Ook in 2021 bood Museum Speelklok zowel formele als informele educatie aan. Met de formele educatie richt het museum zich voornamelijk op het basisonderwijs. Het museum heeft museumlessen voor onder-, midden- en bovenbouw van het Primair Onderwijs. Alle museumlessen bestaan uit een voorbereidende les op school, een les in het museum en een afsluitende les in de klas. Het onderwijsaanbod sluit aan op diverse kerndoelen en leergebieden. Bovendien werken de onderwijsprogramma's woordenschatvergroterend, haken ze in op de 21ste-eeuwse vaardigheden, spreken ze cognitieve basisvaardigheden aan en sluiten ze aan op de leefwereld van de leerlingen. In het aanbod voor de bovenbouw worden de leerlingen gestimuleerd tot het zelf doen van onderzoek aan de hand van diverse bronnen.

Door middel van informele educatie wordt aan al onze bezoekers kennis overgedragen. Een groot aantal van onze rondleiders heeft een opleiding gevolgd voor het geven van rondleidingen volgens het I Ask-principe. Hierbij is de vraag van het publiek en de interactie met het publiek leidend.

Speciale onderwijsprogramma's

Daarnaast biedt Museum Speelklok ook onderwijsprogramma's op maat, passend bij een schoolbreed thema. Zo zijn de interactives van de tentoonstelling Robots love Music uit 2018/19 ondergebracht in een aparte onderwijsruimte waar een programma voor de midden- en bovenbouw gevolgd kan worden.

In 2021 hebben we een les met de Roadshow aan ons onderwijsaanbod toegevoegd. Door met dit mobiele museum een bezoek te brengen aan de scholen, kunnen we ook scholen bereiken die moeilijker een fysiek bezoek aan het museum kunnen brengen.

Music, Motion & Me

In 2021 hebben we een paar belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van onze plannen voor de herinrichting van de bovenverdieping, een project dat gepland staat voor 2024 en tot nu toe steeds de Muziek- en Techniekpromenade heette. Inmiddels is er, mede dankzij de stimulerende feedback van de Vriendenloterij, een samenhangend plan ontstaan voor een museum met historische instrumenten waaraan 2 vernieuwende en laagdrempelige 'musea' zijn toegevoegd. Om de plannen verder uit te werken hebben we in 2021 samenwerking gezocht met twee partijen: Sterk Techniek Onderwijs, een landelijke organisatie die zich richt op het stimuleren van technisch onderwijs, en Springplank, een Utrechtse groep die net afgestudeerde designers wil helpen met het veroveren van de markt.

Educatiepromenade

Hier staat de beleving en het zelf ontdekken centraal, met muziek als beloning. Veel 'hands on'-techniek met koppeling naar het dagelijks leven en programma's voor schoolkinderen van 8 tot 14. Geen losse verzameling interactives maar een spannende 'game' met extra uitdagingen voor bezoekers in teamverband. Zo ontdekt de bezoeker dat mechanische techniek overal aanwezig is in het dagelijks leven en dat hij er een rol in kan spelen.

Eind 2021 hebben we besloten om een partnerschap aan te gaan met Sterk Techniek Onderwijs om samen de angst voor techniek weg te nemen bij VMBO-leerlingen en het vak van (mechanische) technicus aantrekkelijk te maken. Bovendien hoopt Museum Speelklok daarmee interesse te kweken voor (restauratie van) de collectie bij een jonge doelgroep die moeilijk aan het museum gebonden kan worden. Eind 2021 hebben we een challenge ontwikkeld voor de leerlingen van de Utrechtse VMBO-school X11 en op 2 juni 2022 zal het jaarlijkse festival van STO in Museum Speelklok plaatsvinden.

Kunstpromenade

Op deze promenade aan de Noordzijde willen we een vaste plaats inrichten voor de nieuwste ontwikkelingen, een inspirerende plek waar ieder kwartaal nieuwe klankinstallaties te zien zijn. Bezoekers kunnen in gesprek gaan met elkaar en met de makers. Klankinstallatie Aircilla (zie onder hoofdstuk 4), die gedurende de zomermaanden in het Middenschip stond, was een mooi voorproefje van wat we hopen te realiseren op de Kunstpromenade. In 2022, na het STO-festival op 2 juni, starten we een pilot waarbij dit deel van de promenade gratis toegankelijk is via het museumcafé zodat zoveel mogelijk (jong) publiek regelmatig op bezoek komt in het museum.

Voor de selectie van de klankinstallaties werken we samen met Gaudeamus en Springplank. Beide organisaties onderzoeken of er een speciale prijs in het leven geroepen kan worden om jonge makers te stimuleren nieuw werk te maken. Ook vindt overleg plaats met de HKU om het maken van installaties, waarbij kunst (design, muziek) en mechanische techniek worden gekoppeld, op te nemen in het curriculum.

Historische verdieping

Door de interactieve presentaties en het verhaal over techniek te verplaatsen naar de bovenverdieping, ontstaat beneden de rust voor een verdiepende presentatie van de historische collectie. Er kan dan ook meer ruimte worden gegeven aan de sociaal historische context. Hiermee worden vooral de oudere doelgroep, de toeristen en de families met kinderen bereikt. De bestaande rondleiding en live demonstraties blijven de kern van dit onderdeel. Het is echter niet de bedoeling dat er een harde scheiding ontstaat tussen de boven- en benedenverdieping van het museum. De historische collectie blijft in alles de verbindende schakel. Ook op de bovenverdieping zullen collectiestukken te zien zijn.

3.4 Inclusief Museum

Museum Speelklok werkt vanuit de Code Diversiteit en Inclusie om structureel zoveel mogelijk doelgroepen te betrekken bij het museum. Dat zal via twee lijnen gebeuren: in het personeelsbeleid en in de presentatie. Bovendien zullen de faciliteiten worden verbeterd.

Voor de invulling van vacatures wordt actief gezocht naar nieuwe doelgroepen. Aan de bestaande presentatieprojecten voor ouderen en blinden en slechtzienden worden in 2021 drie nieuwe projecten toegevoegd: *Roadshow (zie hierboven)*, *Museumnacht Kids* en *Swing!*

Utrecht Museumdag

Utrecht Museumdag brengt ouderen, die niet meer zelfstandig op pad kunnen, en musea bij elkaar. Het vormt al meer dan tien jaar een unieke samenwerking tussen SUM, AxionContinu en de Van Baaren Stichting. Onder Utrecht Museumdag vallen zowel de programma's 'Vrijdag Museumdag' (sinds 2009) waarbij bewoners uit zorglocaties een bezoek brengen aan de musea in Utrecht als 'Museum voor 1 Dag' (sinds 2011) waarbij museumdocenten, met Utrechtse collecties, een bezoek brengen aan de zorglocaties. Een gespecialiseerd team van museumdocenten en coördinatoren bedenkt de inhoud, regelt de logistiek van planning en vervoer en verzorgt de uitvoering.

Ook Utrecht Museumdag is getroffen door de coronamaatregelen: de hoofdprogramma's 'Museum voor 1 Dag' en 'Vrijdag Museumdag' hebben een groot deel van het jaar stilgelegen. Toch zijn er in 2021 verschillende activiteiten ontplooid, zoals de workshops Bloemenpracht en Zomerspoor op locatie, de rondreizende Pop-up Expo met replica's uit de Utrechtse musea en de Winterkaarten-activiteit. Daarmee heeft het projectteam geprobeerd om door het jaar heen de aansluiting te blijven vinden met de doelgroep. Tot slot hebben Museum Speelklok en Utrecht Museumdag samen georganiseerd dat de Roadshow, samen met museumdocent, een aantal bezoeken kon brengen aan verschillende zorglocaties. In 2022 hopen we deze samenwerking verder voort te zetten.

Swing!

Het project Swing! was een groot succes. Het bestond uit een serie van vier concerten in de weekenden van september waarbij objecten met een koloniaal verleden uit de collectie van Museum Speelklok op het podium stonden. Programmeur Melanie Tangkau had musici uitgenodigd om bij een object een muzikaal commentaar te verzorgen. Tijdens elk concert gaf gastconservator Garjan Sterk een korte inleiding om het object in de juiste historische context te plaatsen. Dat leidde tot vier zeer uiteenlopende concerten:

14 september

Izaline Calister (zang), Ed Verhoeff (gitaar) en Roël Calister (percussie) gaven een concert met traditionele tambú-muziek, gemengd met Afro-Caribische jazz. Op het podium stond het k'ai orgel dat in de 2de helft van de 19de eeuw naar de Amerika's werd geïmporteerd en nog steeds wordt gebruikt op de Nederlandse Antillen. Calister vertelde hoe zij met het instrument opgroeide.

12 september

The Blue Grass Boogiemer wisselden de muziek af met verhalen over de geschiedenis van de banjo die begint in de 16de eeuw ten tijde van de slavernij. Omdat Afrikanen die slaaf waren gemaakt geen luide trommels of blaasinstrumenten mochten gebruiken, namen ze hun toevlucht tot dit snaarinstrument dat ze maakten van kalebas, hout en paardenhaar. In de 19de eeuw maakten vrijgemaakte slaven als virtuoze banjospelers furore en werd het gaandeweg deel van de (witte) Amerikaanse identiteit. Op het podium stond de mechanische Encore banjospeler die onder andere liederen speelt uit de minstrel shows en inmiddels een vaste plaats in het museumcafé heeft gekregen.

18 september

Denise Jannah (zang), Rob van Kreeveld (piano) en John Engels (percussie) verzorgden een concert met veel traditioneel jazzrepertoire. Op het podium stond de Double Tino, een orchestrion met twee levensgrote poppen, een witte accordeonspeler en een zwarte slagwerker.

25 september

Danser Shailesh Boharan had speciaal voor dit concert een choreografie gemaakt. Daarbij ging hij letterlijk de confrontatie aan met een object – een karikaturale zwarte figuur- dat in een vitrine op het podium stond. Dat leverde een indringende en soms ook angstaanjagende voorstelling op. Na de pauze was het podium voor een battle tussen de jonge hiphoppers van de UC Crew. Het publiek zat rondom de dansvloer. Tot grote verrassing van de dansers werd het eerste nummer gespeeld door het draaiorgel de Drie Pruiken. Een aangrijpend moment ontstond toen een van de dansers vertelde hoe hij op de middelbare school werd gepest vanwege zijn huidskleur.

Gastconservator Garjan Sterk schreef een essay voor het bijbehorende programmaboekje en adviseerde over de objectteksten in de vaste presentatie. Marketingmedewerker Iris Plessius gaf speciale rondleidingen rond het thema. De verzamelde informatie zal structureel beschikbaar blijven in de registratie en presentatie van de objecten.

Museumnacht Kids

Het programmaboekje was klaar en zag er prachtig uit. In de voorverkoop waren al 2000 tickets verkocht voor de Museumnacht kids op 20 november. Het spectaculaire openingsfeest zou in Museum Speelklok plaatsvinden. Iedereen stond in de startblokken maar een week voor de datum moest het evenement vanwege de coronamaatregelen opnieuw worden afgelast. Voor de derde keer op rij. Deze keer waren we er zo vlakbij dat het een enorme domper was voor alle betrokkenen.

Hoewel de teleurstelling groot was, kijken we terug op een inspirerend samenwerkingsproces en een fantastisch samengesteld programma. Het belangrijkste doel was het bereiken van kinderen (en hun familie) die niet direct naar een museum komen. Een eerste kennismaking met erfgoed dus. Daarom kozen we voor het thema 'verzamelen'; ieder kind bewaart immers dingen die het kostbaar vindt. Om de toegankelijkheid zo groot mogelijk te maken, zorgden we voor gratis vervoer naar de binnenstad en hielden we de ticketprijs zo laag mogelijk. Ook organiseerden we in de musea zoveel mogelijk hands-on activiteiten.

In een volgende editie willen we meer aandacht besteden aan de toegankelijkheid voor kinderen met een fysieke beperking; we gaan daartoe een samenwerking aan met Solgu.

Om buurthuizen en scholen te bereiken zijn een educatieve film (<https://www.youtube.com/watch?v=Aw6ZrXhxxx0>) en een lesbrief ontwikkeld door een educator. Veel scholen waren ook bereid de informatie door te sturen aan ouders. Daarnaast waren veel docenten bereid de film tijdens pauzes te laten zien.

Het project werd gesteund door het Evenementenfonds. Door een verschuiving van gemeentelijke subsidies moest het project financieel worden afgewikkeld in 2021. Voor de vierde poging om het project te realiseren, in het najaar van 2022, zal subsidie worden aangevraagd bij Utrecht 900.

4. EVENEMENTEN

Evenementen voor kinderen

Met de nieuwe voorstelling *De verdraaide orgelman* trok theatergroep Dender in de herfstvakantie weer veel kinderen en hun ouders naar het museum. De voorstelling was al in 2020 ontwikkeld maar kon nu pas worden gegeven. In samenwerking met Museum Speelklok keerde Dender het fenomeen draaiorgel binnenstebuiten en worden ouderwetse straatmuziek in een moderne blender gemixt.

Het verhaal gaat over twee broers die niet met- maar ook niet zonder elkaar kunnen. Met live gemaakte tekeningen, het nodige gooi- en smijtwerk en illustratieve geluiden kwam een spannende en komische strijd tot leven tussen een dwaas en een gulzigaard.

Evenementen voor volwassenen

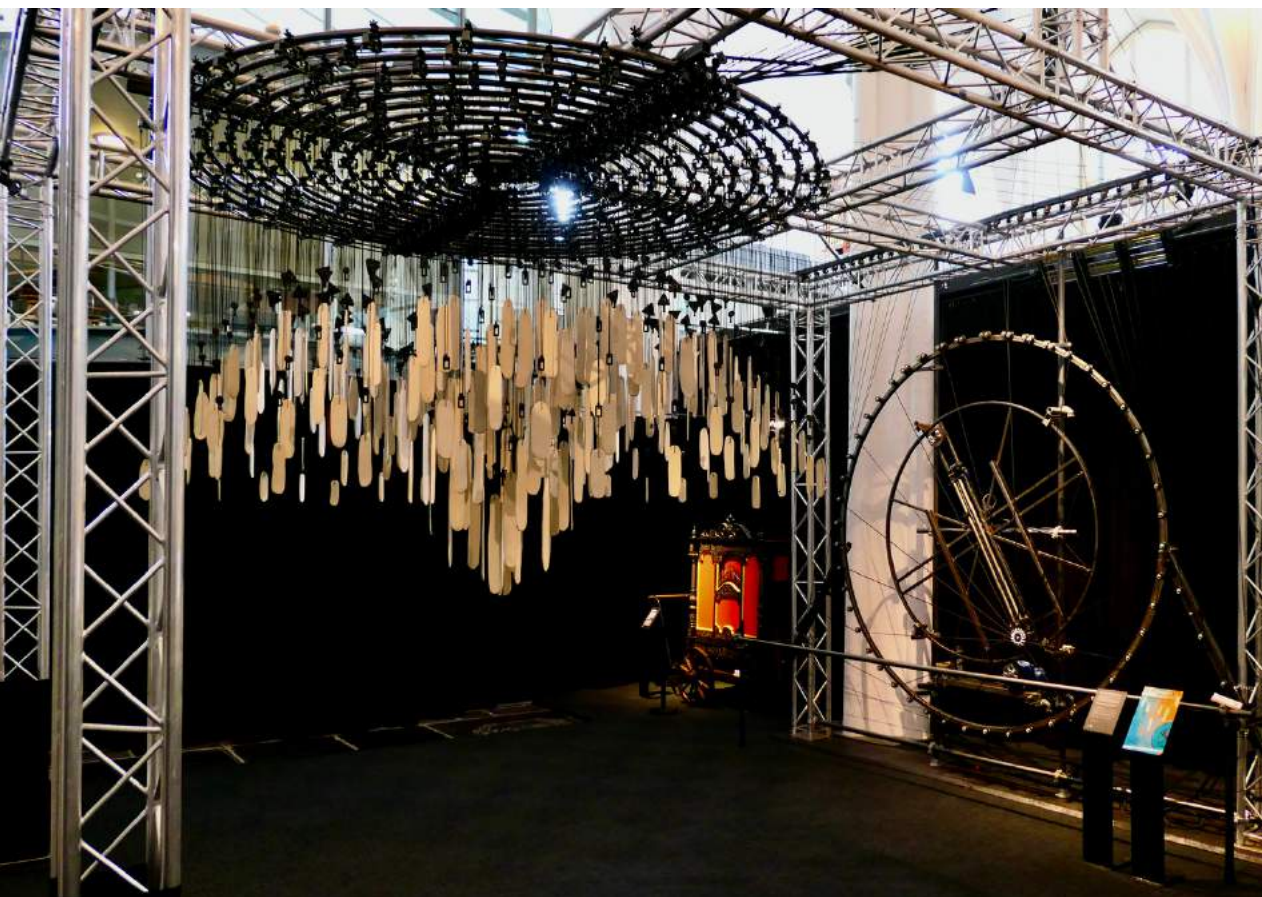
Naast de concerten van het project *Swing kon*, ondanks de beperkende maatregelen, toch nog een aantal concerten worden gerealiseerd.

Concert 'Curfew' door Bert van de Brink op 12 juni

Ter promotie van de cd die pianist Bert van de Brink heeft gemaakt van zijn online project *Curfew* over de avondklok, gaf hij een concert in Museum Speelklok. Op een tafel naast de piano had hij een aantal speeldoosjes neergezet met uiteenlopende melodieën waarover hij vervolgens improviseerde. Zelfs de melodie van een speeldoosje dat hem ter plekke werd aangereikt, werd door hem bewerkt in de voorstelling, tot grote bewondering van de aanwezige bezoekers.

Kerkorgelconcerten in juli

Voor de derde keer heeft Museum Speelklok in de maand juli op de woensdagmiddagen een reeks kerkorgelconcerten georganiseerd. De concerten werden gegeven door Diederick Clements, Matthijs Breukhoven, Hiroko Imai en Pim Schipper. Hoewel we blij waren dat de concerten konden doorgaan, was het opnieuw jammer dat slechts de maximale toegestane 30 bezoekers bij een concert aanwezig konden zijn.

Concerten met Aircilla op 1 juli en 10 september

Bijna een half jaar, waarvan de laatste weken in Museum Speelklok, bouwden Gemma Luz-Bosch en Jurriaan de Vos aan de klankinstallatie Aircilla. Op basis van een tekening vroegen ze of het afstudeerproject van Gemma voor de opleiding Musicians 3.0 aan de HKU in het museum zou kunnen plaatsvinden. Het resultaat heeft alle verwachtingen overtroffen.

Aircilla is een kinetische installatie waarmee het publiek wordt ondergedompeld in een 'zwerm van klank'. De installatie bestaat uit ca. 250 hangende keramische klankobjecten die in beweging worden gezet door een groot mechaniek. De klankobjecten bewegen golvend en slingerend, botsen tegen elkaar en leveren zo een mooie ruimtelijke klank op.

Na iedere rondleiding werd het instrument gedemonstreerd en veel bezoekers gingen spontaan onder het kunstwerk liggen om de klanken over zich heen te laten komen. Uit een korte enquête bleek dat de bezoekers ervan genoten en probleemloos de link legden met de historische collectie.

Tijdens de concerten speelden musici live samen met de installatie. Op 10 september vond het concert plaats in de Gaudeamusweek. Het project werd financieel gesteund door het Prins Bernhard Cultuurfonds, Amarte, Maker zoekt Maker en de Gemeente Utrecht. Bovendien werd een crowdfundingactie gestart door de makers. Museum Speelklok sloot een bruikleencontract voor vier maanden met de makers waarin ook een huurbedrag was opgenomen.

Jazz en Wereldmuziek in het najaar

Van de twee concertreeksen die in 2020 financieel werden gesteund door het Prins Bernhard Cultuurfonds - een serie jazzconcerten van het Utrechtse 'GIST collectief' en een serie concerten onder de noemer 'Mark My Worlds' georganiseerd door Mark Lotz - moest een aantal concerten door de coronasluiting worden verplaatst naar 2021. Door de derde en vierde sluiting in 2021 werd een aantal concerten opnieuw doorgeschoven naar 2022.

5. MARKETING & COMMUNICATIE

5.1 Tentoonstellingen & activiteiten

Toen we begin juni na een lange lockdown eindelijk weer open mochten, hebben we een openingscampagne gevoerd rondom de tentoonstelling *Straatbeeld* en de familievoorstelling *De Nachtegaal en de Keizer*. De stad werd volgeplakt met de vrolijke posters van *Straatbeeld*, flyers werden verspreid en in het AD stond een paginagrote advertentie dat de tentoonstelling weer te zien was. Ook online adverteerden we bij o.a. het AD, In de buurt en via facebook. Om de opening van het museum te vieren gaf pianist en componist Bert van den Brink tijdens het openingsweekend een bijzonder concert in het middenschip.

We sloten het jaar af met het toevoegen van een aantal mooie blikvangers aan de voorzijde van het museum. Voor de tentoonstelling *Toeval* bestaat niet werd de entree onder andere voorzien van opvallende neonletters die vaak door voorbijgangers worden gefotografeerd. Bovendien werden de beide vitrines vervangen: links is het kunstwerk van Charles Morgan geplaatst en rechts zal in 2022 een digitaal scherm worden geplaatst voor de laatste nieuwtjes van het museum.

Tentoonstellingen en activiteiten

Swing!

Voor het project *Swing!* hebben we, naast de betaalde campagne met diverse mediapartners, ook veel aan 'content marketing' gedaan. De bijzondere objecten uit de collectie en de optredende artiesten waren een rijke inspiratiebron voor het maken van verhalen op onze social mediakanalen. Directeur Marian van Dijk maakte een uitzending over de *Double Tino* voor de veel beluisterde podcast 'Topstukken' van de Vriendenloterij.

5.2 Bezoekersonderzoek

Toeval bestaat niet en het Mini-Componium

De onthulling van het Mini-Componium werd goed opgepakt door de media. De primeur werd gegeven in het tv-programma 'Podium Witteman' waar restaurator Martin Paris te gast was en het Mini-Componium demonstreerde. Daarna volgden een reportage op het NOS Radio 1 Journaal en RTV Utrecht en aandacht in diverse landelijke dagbladen.

Utrecht Marketing heeft bezoekersonderzoek gedaan naar de meest gewenste doelgroep voor de stad Utrecht, gezien vanuit het marketing perspectief. De primaire doelgroep die uit deze analyse naar voren is gekomen is de bezoeker die wordt getypeerd als 'Innovatief & Creatief'. Deze groep komt overeen met het segment 'Jong & hoopvol' dat uit ons bezoekersonderzoek van 2019 als een van de belangrijkste doelgroepen naar voren kwam. De doelgroep 'Jong & hoopvol' bezocht de tentoonstelling *Robots love Music* en is ook een primaire doelgroep voor de tentoonstelling *Toeval bestaat niet*. Gedurende de looptijd van de tentoonstelling zal publieksonderzoek via enquêtezuilen uitwijzen of we deze doelgroep daadwerkelijk hebben bereikt.

Ook zullen we gedurende het jaar 2022 postcodegegevens van bezoekers blijven verzamelen en deelnemen aan het Culturele Doelgroepenmodel van Utrecht Marketing waarmee in 2022 sector-breed onderzoek gedaan zal worden naar cultureel gedrag en voorkeuren van bezoekers.

Een van de doelstellingen van het project *Swing!* was om nieuw publiek naar Museum Speelklok te trekken en dat is gelukt. Uit ons onderzoek is gebleken dat een groot deel van de bezoekers fans van de artiesten waren die voornamelijk via social media op de hoogte waren gebracht over de speciale *Swing!*-avonden.

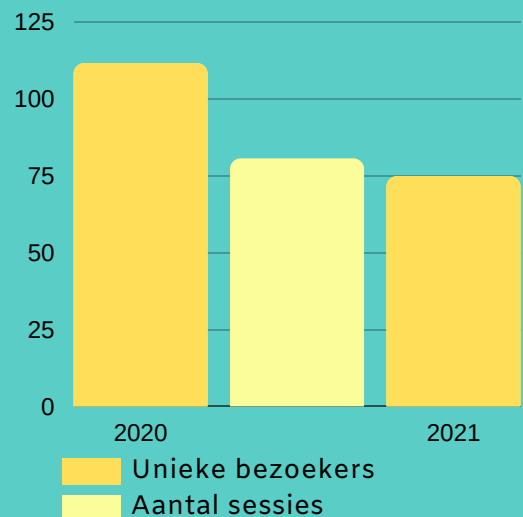

5.3 Communicatiemiddelen

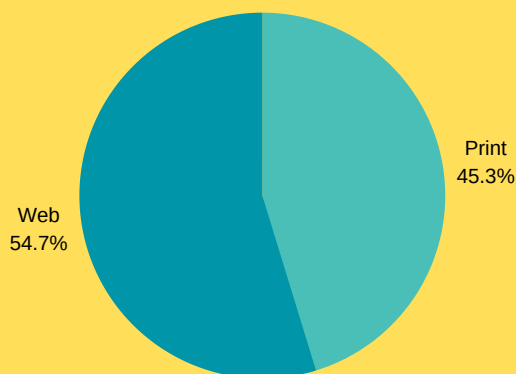
Voor alle activiteiten wordt gebruik gemaakt van free publicity via de website, de digitale nieuwsbrief, een persbericht en de inzet van de social media kanalen. Rondom grotere projecten, zoals tentoonstellingen, wordt er tevens een betaalde (online en offline) campagne opgezet. Dit jaar hebben we voor het eerst samengewerkt met DPG Media. Zowel voor de heropeningscampagne als voor de campagne rondom Swing! hebben we geadverteerd en betaalde content ingezet in de Volkskrant, het AD en meer regionaal Bij ons in de buurt. In 2022 willen we deze samenwerking continueren.

Websitebezoekers

In 2021 bezochten 74.671 unieke bezoekers de website van Museum Speelklok; in 2020 waren dat er 111.400. Ook het totaal aantal sessies is iets afgenomen. De verklaring voor deze afname is het feit dat Museum Speelklok een half jaar dicht is geweest.

Grafiek 02: Aantal unieke bezoekers en aantal sessies van 2020 en 2021

Grafiek 03: Verdeling digitale of papieren pers aandacht

Media

De pers aandacht voor Museum Speelklok was in 2021, ondanks corona, gelukkig groot; over het museum, de tentoonstellingen en de andere activiteiten werd uitvoerig bericht. Dit gebeurde onder andere op informatieve websites, social mediakanalen en in blogs. Maar ook op radio, televisie en in kranten, vakbladen en magazines was er aandacht voor het museum (zie grafiek over de verdeling tussen print en web).

Social media

Facebook en Instagram vormen de belangrijkste social mediakanalen voor het museum. We zien een lichte daling in het aantal Facebook volgers en een stijging in het aantal volgers op Instagram. Facebook wordt minder populair, zeker onder jonge gebruikers die gebruik maken van Instagram en TikTok. In 2021 hadden we 4.296 volgers op Facebook en op Instagram 2.025.

6. COMMERCIËLE ACTIVITEITEN

Ook de omzetten van de commerciële activiteiten zijn in dit tweede coronajaar een stuk lager uitgevallen dan begroot. Hoewel er een groot aantal verhuringen stond gepland voor het najaar, werd alles weer gecancelled toen de (gedeeltelijke) lockdown werd afgekondigd. In lijn met de lagere bezoekersaantallen zijn ook de omzetten van het café en de winkel tot grofweg een derde van de begrote cijfers gedaald.

6.1 Museumcafé

Ook in 2021 kon het café voor een groot deel niet geopend zijn. In sommige periodes was het museum wel geopend maar het café door de maatregelen niet. Hierdoor is de begrote omzet niet gehaald; de gemiddelde besteding per bezoeker a € 1,44 is wel gehaald.

6.2 Museumwinkel

Ondanks de tegenvallende omzet door minder bezoekers blijkt de gemiddelde omzet per bezoeker toch gestegen, van begroot € 1,05 naar werkelijk € 1,41 per persoon.

6.3 Verhuringen

Gelukkig zorgde een vaste huurder (Bibliotheek Campus) met een groot aantal kleine bijeenkomsten in de Transeptzaal voor een vaste inkomstenbron. Ondanks de strenge coronamaatregelen konden deze bijeenkomsten over het algemeen wel doorgaan, tenzij het museum volledig moest sluiten. Ondanks het kleine aantal verhuringen dat in 2021 is gerealiseerd is de (corona)begroting m.b.t. de zaalverhuur en horecaomzet wel gerealiseerd.

In de maanden dat de verhuur wel mogelijk was, zagen wij een sterke toename van het aantal aanvragen. Er zijn in die periode veel offertes uitgebracht waarvan we mogen aannemen dat deze voor een deel gerealiseerd hadden kunnen worden. Helaas werd door de sluiting in november (avonden) en in december (hele museum dicht) een groot deel geannuleerd. We hopen dat 2022, zodra er 's avonds weer evenementen georganiseerd mogen worden, eenzelfde grote piek in aanvragen zal laten zien.

Bij alle annuleringen zijn wij heel coulant omgesprongen met de annuleringsvoorwaarden. In een klein aantal gevallen is een percentage van de offerte wel gefactureerd met de afspraak dat, wanneer op een later moment het evenement toch door zou kunnen gaan, dit bedrag in mindering wordt gebracht op de eindfactuur.

Op 24 september is voor de Vriendenloterij een VIP-avond gerealiseerd. Omdat deze avond in de periode viel dat het Swingproject stond gepland, is gekozen voor een tweede optreden van Izaline Callister. In aanwezigheid van het maximale toegestane aantal VIP-gasten is een vrolijke en swingende avond voor de prijswinnaars georganiseerd.

Ondanks de zeer ongewisse situatie voor de verhuringen hadden we graag geïnvesteerd in nieuwe streamingsdiensten. Dat is echter een kostbare aangelegenheid; helaas heeft fondsenwerving niets opgeleverd.

7. SAMENWERKING

7.1 Samenwerkende Utrechtse Musea

De vijf grote musea in Utrecht – Museum Catharijneconvent, Centraal Museum, Museum Speelklok, Spoorwegmuseum, Universiteitsmuseum – de Domtoren en het Utrechts Archief vormen samen de Stichting Samenwerkende Utrechtse Musea waarbij de directies van de aangesloten organisaties het bestuur vormen en de inhoudelijke portefeuilles beheren. Museum Speelklok ontfermt zich over de maatschappelijke projecten en is penningmeester. De SUM ontwikkelde in 2017 een museumvisie met de titel Waarde voor Utrecht.

Hoofdpunten uit deze visie:

- het creëren van een aantrekkelijke culturele ontmoetingsplek
- meer bereik door krachtige partnerschappen
- maatschappelijke meerwaarde
- spraakmakende grotere projecten
- gezamenlijk depotbeheer

Samenwerking Utrecht Marketing.

SUM werkt al enkele jaren succesvol samen met Utrecht Marketing voor de uitvoering en coördinatie van haar collectieve marketinginspanningen. Onderdeel hierin is een afname van een uitgebreid partnerpakket, centrale informatievoorziening en algemene project ondersteuning.

Belangenbehartiging

Verschillende directeuren vertegenwoordigden ook in 2021 de samenwerkende musea in bestuurlijk overleg, waaronder Centrum Management Utrecht, Cultuur en School en het corona-crisisberaad met de wethouder.

Museumnacht kids

In 2019 werd in samenwerking met Stichting Nederlandse Museumnacht Kids een projectplan geschreven voor de Museumnacht kids in Utrecht. Door de corona-maatregelen moest het worden uitgesteld naar 20 november 2021 wat vervolgens ook werd gecancelled (zie 3.4.)

Maatschappelijke projecten

Sinds februari 2020 is Lizanne Gille coördinator van de projecten die onder de noemer Utrecht Museumdag speciaal voor ouderen worden georganiseerd. Caroline van Rhijn coördineert de museumdocenten voor Museum voor 1 dag en Joyce Vlaming regelt de planning van Vrijdag Museumdag. Om de groeiende groep dementerende ouderen beter te kunnen begeleiden, wordt jaarlijks een cursus 'Omgaan met dementie' aan rondleiders aangeboden. De ouderenprojecten worden mogelijk gemaakt door een bijdrage van de Van Baaren Stichting. Zie ook onder 3.4.

7.2 Utrechts Muziekoverleg

Onder voorzitterschap van Jeroen Bartelse, directeur van TivoliVredenburg, vergaderde het Utrechts Muziek Overleg (UMO) online over actuele zaken waarbij natuurlijk veel aandacht uitging naar de gevolgen van de coronamaatregelen. Met meer dan dertig leden is het UMO inmiddels uitgegroeid tot een organisatie die een serieuze gesprekspartner is voor de Gemeente Utrecht. Om de organisatiestructuur werkbaar te houden, is een dagelijks bestuur opgericht en zijn werkgroepen in het leven geroepen met een speciale opdracht. Museum Speelklok vervult het voorzitterschap van de werkgroep die speciaal aanbod onderzoekt.

7.3 Hogeschool voor de kunsten Utrecht (HKU)

Met het Conservatorium van de HKU heeft Museum Speelklok een structurele samenwerking. Jaarlijks komt een groep eerstejaars studenten naar het museum voor een speciale rondleiding. Voor derdejaars studenten geeft de directeur jaarlijks een toelichting op de mogelijke stageprojecten; ook werft zij dan nieuwe rondleiders. Voor tentoonstellingen wordt vaak samengewerkt met net afgestudeerde studenten.

7.4 Springplank Expositie

Springplank wordt georganiseerd door vijf alumni van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht. De organisatie is in 2020 ontstaan om een alternatief te ontwikkelen voor de afstudeerprojecten die door coronasluiting geen podium hadden. Zo ontstond de Kunstroute die elk najaar 9 dagen lang kunstenaars, lokale ondernemers en toeschouwers samenbrengt op verschillende locaties in de stad, zoals de Bibliotheek Neude en Café de Tussentijd. De exposantengroep bestaat uit alumni van de kunstacademie, van de opleidingen product design tot theater, fashion en illustratie. Museum Speelklok zal met hen samenwerken voor de programmering van de Kunstpromenade.

7.5 Sterk Techniekonderwijs

Het ministerie van OCW, Stichting Platforms vmbo (SPV), Platform Talent voor Technologie (PTvT), zetten zich sinds 2018 samen in voor Sterk Techniekonderwijs. Zij werken hierbij nauw samen met VNO-NCW, de Federatie Techniek, MKB-Nederland, Technische branches, Platform TL, MBO Raad, en de VO-raad. Van 2020 – 2023 worden de middelen ingezet voor de uitvoering van regionale plannen van vmbo-scholen, mbo-instellingen, het bedrijfsleven en regionale overheid. De doelstelling is werken aan een duurzaam, dekkend en kwalitatief sterk technisch onderwijs.

Het landelijke ondersteuningsteam Sterk Techniekonderwijs ondersteunt scholen en regio's bij het maken en uitvoeren van de regionale plannen. We bieden ondersteuning, data, inspiratie, tools en informatie om regio's te helpen bij het vormen van het samenwerkingsverband, het planvormingsproces en de uitvoering. Museum Speelklok is, na een eerste verkenning in 2021, een partnerschap aangegaan voor de komende periode met STO Utrecht.

7.6 Cultuur en School

Cultuur & School heeft als doel het optimaal koppelen van de vraag van de scholen aan het grootschalige, buiten de school georganiseerde cultuureducatieaanbod van de Utrechtse culturele instellingen, en daarbij de continuïteit en kwaliteit van het cultuureducatieaanbod te borgen.

In 2021 gingen er 257 scholieren via Cultuur en School naar Museum Speelklok.

7.7 Gemeente Utrecht

Ook in 2021 hield de Gemeente nauw contact met alle culturele instellingen en vond tweewekelijks een overleg plaats tussen wethouder en afgevaardigden van de overkoepelende organisaties. De Gemeente is voor ons niet alleen een belangrijke subsidiegever, zij denkt ook met ons mee over mogelijkheden om projecten te realiseren. Zo kwamen we dankzij de Gemeente in contact met Sterk Techniek Onderwijs.

7.8 VriendenLoterij

Museum Speelklok werkt al vele jaren succesvol samen met de Vriendenloterij (voorheen BankGiro Loterij). Het museum is sinds 2006 beneficiënt met een jaarlijkse bijdrage van € 200.000. In 2021 heeft de Vriendenloterij bijgedragen aan de aankoop van de Violano en het orgelbeeld van Demetz, de restauratie van het draaiorgel de Hooghuys en het digitaliseringsproject. Via geormerkt werven ontving het museum in 2021 nog een mooie extra bijdrage van €91.822,- die vrij besteedbaar is. Voor het eerst werden ook geormerkte spelers geworven in het museum.

8. ORGANISATIE

Het bestuur van het museum bestaat uit één persoon: de directeur. Deze legt minimaal vijfmaal per jaar tijdens een vergadering verantwoording af aan de Raad van Toezicht. Grote strategische beslissingen en uitgaven boven de € 50.000 worden tussentijds besproken en goedgekeurd. Voor elke vergadering worden een directieverslag, de financiële rapportage en eventuele additionele stukken toegestuurd. Het museum volgt de Code Cultural Governance, waarbij vooral veel wordt 'toegepast' en weinig 'uitgelegd' hoeft te worden, verwijzend naar het principe 'Pas toe of leg uit', dat bij de code hoort.

De Raad van Toezicht heeft als taak om toezicht te houden op de algemene gang van zaken in het museum. De Raad van Toezicht grijpt zo nodig in en staat de directeur met advies terzijde. De Raad van Toezicht richt zich bij de vervulling van zijn taak op het belang van het museum en weegt daarbij de belangen af van de bij het museum betrokkenen. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren. Leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor de uitoefening van hun functie geen beloning.

In 2021 vergaderde de Raad van Toezicht viermaal; de brainstormvergadering in januari verviel vanwege de onmogelijkheid om elkaar live te ontmoeten. Naast de financiële zaken, zoals de begroting, de jaarrekening en de prognose, stonden ook de impact van corona en de werkervaringsplaatsen voor de Raad van Toezicht op de agenda. Er werden kandidaten geworven voor twee werkervaringsplaatsen voor een periode van twee jaar, met de mogelijkheid voor verlenging met nog eens twee jaar.

Met ingang van 2012 is de maximale zittingstermijn 9 jaar, bestaande uit 3 termijnen van 3 jaar.

De samenstelling van de Raad van Toezicht per 31 december 2021 was als volgt: (datum 1e benoeming, jaar aftreden).

- De heer R.J.W. van Lunteren, voorzitter per 27-11-2018, 2027
- De heer M.G. Bierman, penningmeester per 30-11-2015, 2024
- Mevr. S.G. van Dockum, lid per 27-06-2017, 2026
- Mevr. C. Jager, lid per 25-06-2015, 2024
- De heer S. Linnenbank, lid per 25-09-2019, 2028
- Mevr. T.S. Leung, werkervaringsplaats per 28-7-2021, 2023
- De heer B.F. Timmermans, werkervaringsplaats per 28-7-2021, 2023

9. P E R S O N E E L

Het museum volgt voor de meeste functies de Museum CAO voor haar werknemers, inclusief de directie. Het aantal museummedewerkers (excl. oproepkrachten) per 31 december 2021 uitgedrukt in FTE's bedroeg 19 (2020: 20). Het museum werkt daarnaast zowel binnen als buiten reguliere openingstijden (tijdens verhuringen) met oproepkrachten die werkzaam zijn bij de algemene dienst, als rondleider of als huismeester, totaal FTE's 4 (2020: 4).

Personeelsmutaties

- Per 18 januari werd Stephanie Spijkerman aangesteld als coördinator marketing en communicatie.
- Rosalie Hazeleger, hoofd communicatie en pr is per 1 maart uit dienst gegaan.
- Vera Keereweer, medewerker marketing en communicatie is per 1 april uit dienst gegaan. Zij werd vervangen door Marco Muhring die van 18 januari tot en met 31 mei in dienst was. Per 15 juni kwam Iris Plessius in dienst als medewerker marketing en communicatie. Haar contract eindigde op 31 december 2021.
- Lise Claerhoudt was tot 31 oktober tijdelijk in dienst ten behoeve van het project Toeval bestaat niet. Per 1 november heeft zij een vast contract als producent tentoonstellingen.
- Joline Stoffel nam in september en oktober verlof op; zij werd vervangen door Lise Claerhoudt.
- Bart Doornbusch is per 1 november uit dienst gegaan; hij werd vervangen door Anneloes Klaassen.
- Marieke Lefeber is per 1 september uit dienst gegaan. Haar functie is nog vacant.
- Anne-Sophie van Leeuwen is per 1 oktober uit dienst gegaan. Haar functie is nog vacant.
- Op 1 november startte Nina Montijn als Educator. Haar functie wordt deels betaald uit een subsidie van het Mondriaanfonds.
- De contracten met Tristan Budel (restaurator windinstrumenten), Wijnand Laros (technicus) en Dave Stoker (schoonmaker) zijn omgezet naar vaste aanstellingen.
- In oktober bereikte Jan Kees de Ruijter de pensioengerechtigde leeftijd. Omdat zijn kennis en expertise van onschatbare waarde zijn, moeilijk overgedragen kunnen worden en er bovendien geen opvolger klaarstaat, is zijn contract verlengd.
- Bij de restauratieafdeling werkten in 2021 twee vrijwilligers: Huub Corsius en Harry van Someren. Huub Corsius nam in het voorjaar afscheid.
- Nienke Dam en Jinke Koning liepen stage bij de presentatieafdeling van februari tot juni. Uit het opleidingsbudget werd een coachingstraject betaald.

Interne communicatie

Door middel van een interne nieuwsbrief wordt het personeel van het museum op de hoogte gebracht van de lopende zaken. Deze interne nieuwsbrief wordt regelmatig verstrekt aan alle personeelsleden, het bestuur van de Stichting Vrienden van Museum Speelklok en aan de Raad van Toezicht. Twee keer per jaar wordt een personeelsbijeenkomst georganiseerd om met elkaar in gesprek te gaan over o.a. beleid en lopende projecten. In het voorjaar stond de bijeenkomst in het teken van de geplande activiteiten rond objecten met een koloniaal verleden. De bijeenkomst in het najaar moest worden uitgesteld naar januari 2022.

Voor dringende en belangrijke zaken verstuurt de directeur een apart e-mailbericht. Zo werden na iedere persconferentie de besluiten ten aanzien van corona-maatregelen gedeeld. Daarnaast worden er actuele berichten en bezoekcijfers door collega's gedeeld via het interne communicatiesysteem Speakap.

Personeelsvertegenwoordiging

In 2014 is er een personeelsvertegenwoordiging (PVT) ingesteld. Na in 2019 en 2020 niet actief te zijn geweest wegens gebrek aan kandidaten, kon de PVT in 2021 weer starten. Het eerste overleg met de directie ging over de impact van de coronamaatregelen.

De personeelssamenstelling

Per 31 december 2021 was de personeelssamenstelling als volgt.

Mevrouw L. (Linda) van Beek	Zelfstandig Werkend Horeca Medewerkster
De heer P.J. (Peter) van den Berg	Restaurator Windinstrumenten
Mevrouw drs. E. (Ebelin) Boswinkel	Hoofd Presentatie & Educatie
Mevrouw K.C. (Connie) van Bruggen-van den Hoek	Hoofd Financiën & Personeelszaken
De heer T.J. (Tristan) Budel	Restaurator Windinstrumenten
Mevrouw L.T. (Lise) Claerhoudt	Producent tentoonstellingen
Mevrouw drs. M.H. (Marian) van Dijk	Directeur
Mevrouw W.A.M. (Wanda) Frowijn-Consten	Medewerkster Financiën & Personeelszaken
Mevrouw F.A.S. (Friedell) ten Holt-Derksen	Restaurator
Mevrouw A. (Anneloes) Klaassen	Medewerker Commerciële Verhuur
Mevrouw M. (Maaïke) Kraaijenbrink	Projectmedewerker Collectieregistratie
De heer W. (Wijnand) Laros	Medewerker Technische Realisatie
De heer F. (Fady) Mansour	Floormanager
Mevrouw N. (Nina) Montijn	Educator Presentatie
De heer M. (Martin) Paris	Restaurator
Mevrouw I. (Iris) Plessius	Medewerker Marketing & Communicatie
De heer E.G. (Erwin) Roubal	Restaurator
De heer J.K. (Jan Kees) de Ruijter	Specialist Mechanische Muziek & Arrangeur
Mevrouw C.P.D. (Carolina) Schoeman-Deisz	Medewerkster Algemene Dienst
De heer H. (Harry) van Someren	Vrijwilliger
Mevrouw S.G. (Stephanie) Spijkerman	Coördinator Marketing en Communicatie
De heer D. (Dave) Stoker	Medewerker Huishoudelijke Dienst
Mevrouw C.M. (Christina) Vilters	Medewerkster Algemene Dienst
Mevrouw J.H. (Joline) Wijnands-Stoffel	Coördinator Presentatie & Educatie
De heer C.P. (Stan) van Zadelhof	Hoofd Bedrijfsvoering

Tabel 03: Overzicht vaste dienst Museum Speelklok

10. GEBOUWEN

Museum Speelklok huurt het gebouw van de Buurkerk van de Gemeente Utrecht met daarbij de afspraak dat het museum het beheer en onderhoud van het gebouw voert. Daarnaast huurt het museum de atelierruimte aan de Lichte Gaard en een depotruimte van de Stichting Vrienden. In afwachting van een structurele oplossing is een grote verzameling pianolarollen tijdelijk elders opgeslagen.

Onderhoud

Met betrekking tot het groot onderhoud van de Buurkerk maakt het museum gebruik van de SIM (Subsidieregeling Instandhouding Monumenten). Voor de periode 2019 – 2024 is een onderhoudsplan opgesteld. In 2021 zijn de volgende grote werkzaamheden uitgevoerd.

Klimaatinstallatie

In 2021 zijn alle priva's (in feite de thermostaat) vervangen omdat de onderdelen van de oude installatie binnenkort niet meer leverbaar zouden zijn. Hiermee is een wezenlijk onderdeel van de hele installatie vervangen en toekomstbestendig gemaakt. Daarnaast is de eerste luchtbevochtiger vervangen en, op de valreep eind december, de tweede. Daarmee is het gefaseerd vervangen van alle luchtbevochtigers gestart.

Reparatie riool voorzijde

Helaas constateerden wij net na 1 juni (heropening van het museum) dat het riool aan de voorzijde verstopt zat en vervangen moest worden. Hierdoor konden de toiletgroep in het café en de afvoer in de keuken niet gebruikt worden. Een aantal grafstenen in het café is gelicht en de grond is voor een groot deel weggehaald. Gelukkig is door een prettige samenwerking met de gemeente en een grondbedrijf begin september alles hersteld.

Nieuwe vitrines voorzijde

Eind 2021 zijn de twee vitrines aan de voorgevel van het museum vervangen door veel diepere vitrines. Hierdoor kan het kunstwerk van Charles Morgan permanent getoond worden en kan, via een digitaal scherm, actuele informatie over het museum worden gecommuniceerd. Het vervangen van de vitrines bood ons de kans om het metselwerk van de hele voorgevel schoon te maken en de voegen te vervangen. De voorzijde van het museum heeft er daardoor niet alleen twee blikvangers bij maar ziet er ook stralend uit.

Integraal Veiligheidsplan

De klimaatinstallatie is verouderd en niet duurzaam. In de komende jaren zullen gefaseerd verschillende onderdelen vervangen worden. Voor een betere beheersing van het klimaat in alle zalen is besloten tijdens openingsdagen alle deuren naar het Middenschip gesloten te houden. Omdat de hoge deuren zeer zwaar zijn om te openen, is een pilot gestart om deze automatisch draaiend te maken. Als eerste is op de deur naar de Danszaal een motor geplaatst.

In 2021 zijn de Priva's (aansturing bevochtigers klimaatkasten) vervangen. Vervolgens zal onderzocht worden wat isolatie van de ramen en het dak voor effect hebben. Tevens is het plaatsen van een ventilator op de twee rookgaten in het middenschip een mogelijkheid.

In het voorjaar van 2022 zal worden bekeken hoe het klimaat per individuele ruimte verbeterd kan worden.

11. STICHTING VRIENDEN VAN MUSEUM SPEELKLOK

Doelstelling

Uit de statuten: De Stichting Vrienden van Museum Speelklok (“Stichting Vrienden”) ondersteunt het Museum Speelklok (“Museum”) door het bijeenbrengen van gelden voor de aankoop, de restauratie en het tentoonstellen van collectiestukken en middels financiële ondersteuning van het Museum in brede zin. Stichting Vrienden betreft derden bij de activiteiten van Stichting Vrienden met betrekking tot het Museum en onderhoudt contacten met hen die Stichting Vrienden in financiële zin steunen (“Vrienden”) bij diverse gelegenheden.

Op 31 december 2021 had de Stichting Vrienden 48 ondernemersvrienden en 236 particuliere vrienden, inclusief de ‘Vrienden voor het leven’. Bart Doornbusch nam op 1 november afscheid als coördinator; hij wordt vervangen door Anneloes Klaassen, die deze functie voor de Stichting Vrienden combineert met haar werk voor het museum.

Opening tentoonstelling

De Vrienden van Museum Speelklok waren dit jaar aanwezig bij de opening van de tentoonstelling Working Models op 1 september. Daarbij konden de Vrienden die Jan Jaap Haspels persoonlijk hadden gekend gezamenlijk herinneringen ophalen.

Opening tentoonstelling Working Models

Utrecht Diner en Borrel

Op 24 juni vond een Utrecht Borrel plaats voor een klein gezelschap.

Helaas moest het jaarlijkse Utrecht Diner dat stond gepland op 13 november op het laatste moment worden afgeblazen vanwege nieuwe corona-maatregelen. Dat was een zware domper voor iedereen die er zo hard voor had gewerkt en er zo naar had uitgekeken. Door een zeer loyale houding van artiesten en leveranciers konden wij de schade nog enigszins beperken. Doordat veel deelnemers aan het diner hun bijdrage niet teruggestort wilden hebben, bleef de financiële schade minimaal. Een fantastisch uitgangspunt voor een herkansing in 2022.

Financieel verslag

In 2021 droeg de Stichting Vrienden niet bij aan specifieke projecten maar stelde zij zich garant voor een bijdrage ter dekking van de ingeschatte tekorten in 2022 vanwege de coronapandemie. In 2021 hoefde het museum daar geen gebruik van te maken maar, omdat de financiële situatie voor 2022 nog onzeker is, wordt ook voor dat jaar gekozen voor een garantstelling.

De samenstelling van het bestuur was per ultimo 2021 als volgt:

Mevrouw S. Dijkgraaf, Voorzitter

De heer R. van Maldegem, Penningmeester

De heer J. Wagenaar, Secretaris

Mevrouw D. Verdijk, Lid

De heer R. Wolbrink, Lid

Mevrouw W. Raymakers, Lid

12. VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Ruim een half jaar konden we onze collectie niet tonen aan bezoekers. Toen we in de zomer weer open mochten en merkten hoezeer bezoekers èn medewerkers daarvan genoten, is er door iedereen hard gewerkt om de verloren tijd in te halen en alsnog activiteiten te realiseren. Dat lukte heel goed, tot het moment dat in november strengere maatregelen van kracht werden die een verbod bleken te zijn van een nieuwe lockdown.

Steeds opnieuw moesten de prognoses worden bijgesteld. Bovendien besloot een aantal medewerkers een wending aan hun carrière te geven en het museum te verlaten. Met de bestaande krapte op de arbeidsmarkt, bracht dit voor het museum zorgen mee voor de continuïteit op de korte termijn. De Raad van Toezicht heeft bewondering voor de flexibiliteit van het team dat in de snel veranderende omstandigheden steeds oplossingen wist te vinden.

Gelukkig konden we, dankzij alle steunmaatregelen, het jaar financieel afsluiten met een positief resultaat. Het positieve resultaat uit 2021 wordt deels toegevoegd aan het bestemmingsfonds Gemeente Utrecht - Cultuurnota 2021-2024 en deels wordt een bestemmingsreserve Corona gevormd. Omdat de bezoekersstroom en commerciële verhuur na een lockdown langzaam op gang komen, verwachten we dat we deze reserves hard nodig zullen hebben om de lange termijn gevolgen van corona op te vangen.

De Raad van Toezicht is er trots op dat het de medewerkers in het tweede jaar van de coronapandemie opnieuw gelukt is om de moed niet te verliezen en bijzondere tentoonstellingen en evenementen te realiseren die bovendien de aandacht van de media hebben getrokken. We hebben er alle vertrouwen in dat Museum Speelklok in 2022 alles en iedereen weer in beweging zet.

**Remco van Lunteren,
voorzitter**

Overzicht relevante nevenfuncties van de Raad van Toezicht en de directie per 31 december 2021

Raad van Toezicht

Remco van Lunteren

Lid Raad van Bestuur UMC Utrecht

Vicevoorzitter Raad van Toezicht Stichting Voorbereiding PALLAS reactor

Lid Raad van Toezicht Stichting NRG

Vicevoorzitter Bestuur Internationaal Franz Liszt Concours

Voorzitter Vereniging Oud Statenleden Provincie Utrecht

Matthijs Bierman

Zakelijk mediator en nalatenschapsmediator bij Stone Partners B.V.

Lid Raad van Toezicht Stichting NIVOZ

Bestuurslid Stichting De Boom

Lid College van Gedelegeerden van Koninklijke Maatschap de Wilhelminapolder

Penningmeester/secretaris van de Stichting Triodos Foundation

Bestuurslid stichting ACB Mediation voor het Familiebedrijf

Voorzitter Raad van Bestuur Landgoed Anderstein NV

Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Hemus

Voorzitter bestuur Stichting ERF

Saskia van Dockum

Directeur-bestuurder Stichting Het Utrechts Landschap

Directeur-bestuurder Stichting De Utrechtse Molens

Directeur-bestuurder Stichting Kasteel Loenersloot

Voorzitter van de adviescommissie Monumentenzorg van Prins Bernhard Cultuurfonds

Lid van het bestuur van Theater Kikker en Podium Hoge Woerd

Bestuurslid Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht

Lid Comité Utrecht 900

Cathy Jager

Hoofd Bureau Collecties & Tentoonstellingen Rijksmuseum

Lid van Raad van Toezicht Groninger Museum

Stephan Linnenbank

Management consultant bij Making Strategy Work

Voorzitter RvC Aegon Cappital

Lid RvT Pensioenfonds SABIC

Bart Timmermans-Craenen

Locatiemanager IC UMC Utrecht

Tsui-Saen Leung

Freelance projectleider ontwikkeling

Adviseur diversiteit & inclusie in de culturele sector en het kunstonderwijs

Voorzitter van het bestuur van Stichting Reasonable Doubt Foundation

Algemeen bestuurslid van het What You See Festival

Voorzitter adviescommissie programma "Utrecht 900 jaar!"

Directie

Marian van Dijk

Voorzitter Stichting Kaleidos

Voorzitter werkgroep Veelzijdig Aanbod van het UMO (Utrechts Muziek Overleg)

Penningmeester Stichting Utrechts Museumkwartier (SUM)